

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9So/255/2016
Identifikačné číslo spisu: 7016200129
Dátum vydania rozhodnutia: 31.10.2018
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:7016200129.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Judity Kokolevskej a Mgr. Viliama Pohančeniča, v právnej veci navrhovateľa: S.. Š. Q., nar. XX.XX.XXXX, bytom V. Č.. XX, K., proti odporkyňi: Sociálna poisťovňa, ústredie, Ul. 29. augusta č. 8, Bratislava, o preskúmanie rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 18.12.2015 o nároku na starobný dôchodok, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 09.09.2016, č. k. 9Sd/9/2016-25, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 09.09.2016, č. k. 9Sd/9/2016-25 p o t v r d z u j e .

Navrhovateľovi náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 09.09.2016, č. k. 9Sd/9/2016-25, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo XXX XXX XXXX X zo dňa 18.12.2015 (ďalej aj „preskúmané rozhodnutie“) a navrhovateľovi nepriznal náhradu trov konania.

Preskúmaným rozhodnutím odporkyňa zamietla žiadosť navrhovateľa o priznanie starobného dôchodku od 11.10.2015 z dôvodu nesplnenia podmienok uvedených v § 65, § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) a v § 21, § 132 ods. 1 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“), keď dospela k záveru, že vzhľadom na dobu od 30.09.1977 do 30.06.1989 v I. kategórii funkcií a od 01.02.2005 do 31.05.2011 v III. pracovnej kategórii, hodnotenú pre nárok na výsluhový dôchodok ako doba služobného pomeru vojaka z povolania a príslušníka Zboru väzenskej a justičnej stráže (ďalej len „ZVJS“), získanú v I. kategórii funkcií iba v rozsahu 11 rokov a 277 dní navrhovateľovi k 11.10.2015, kedy dosiahol vek 58 rokov, nárok na starobný dôchodok nevznikol. Poukázala tiež na to, že nárok na starobný dôchodok nevznikol aj z dôvodu, že službu zaradenú do 1., resp. 2. kategórie funkcií navrhovateľ nevykonával do 31.12.1999.

Krajský súd mal preukázané, že navrhovateľovi bol od 01.06.2011 priznaný výsluhový dôchodok podľa § 38 zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákona č. 328/2002 Z. z.“) a pre tento nárok bola navrhovateľovi ako doba služobného pomeru zhodnotená doba od 30.09.1977 do 30.06.1989, vykonávaná v I. kategórii funkcií a doba od 01.02.2005 do 31.05.2011. Uvedená doba trvania služobného pomeru vyplýva tak z oznámenia Generálneho riaditeľstva ZVJS z 23.05.2011, resp. z potvrdenia Ministerstva vnútra SR z 09.06.2011 ako aj z oznámenia Oddelení archívnych fondů Ministerstva vnútra ČR, StB a vojsk MV v Brne zo 16.08.2016.

Pokiaľ sa navrhovateľ domáhal, aby mu ako doba zamestnania v I. pracovnej kategórii bola zhodnotená aj doba 5 rokov, 6 mesiacov a 14 dní zvýšeného zápočtu na základe potvrdenia o zamestnaní, vydaného PS Útvar 5947 Bratislava zo dňa 05.12.1989, podľa ktorého mu bol podľa článku 11 vestníka FMV ČSSR, čiastka 8/88 priznaný zvýšený zápočet za výkon funkcií zvláštnej povahy v rozsahu 5 rokov, 6 mesiacov a 14 dní, túto požiadavku krajský súd nepovažoval za opodstatnenú z dôvodu, že z uvedeného potvrdenia nevyplýva, že zvýšený zápočet sa započítava na účely dôchodkového zabezpečenia ako zamestnanie v I. pracovnej kategórii. Krajský súd preto dospel k záveru, že navrhovateľ získal dobu zamestnania, hodnotenú podľa § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ zákona č. 100/1988 Zb. ako doba zamestnania v I. pracovnej kategórii len v rozsahu 11 rokov a 277 dní, toto zamestnanie netrvalo do 31.12.1999, a preto navrhovateľ nespĺnil k 11.10.2015 podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok podľa § 21 a § 174 zákona č. 100/1988 Zb.. Rozhodnutie odporkyne z toho dôvodu považoval za súladné so zákonom.

Rozsudok krajského súdu napadol navrhovateľ včas podaným odvolaním. Namietol, že ohľadom zvýšeného zápočtu doby 5 rokov, 6 mesiacov a 14 dní krajský súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, lebo tento zvýšený zápočet mu bol priznaný v I. kategórii podľa vestníka MV ČR, takže celkovo získal v I. kategórii funkcií 17 rokov, 3 mesiace a 14 dní. Ustanovenie § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. považuje za diskriminačné. Žiadal, aby odvolací súd vrátil vec odporkyni na ďalšie konanie.

Odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

Podľa § 492 ods. 1 SSP konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

V súlade s citovaným ustanovením najvyšší súd v konaní postupoval podľa ustanovení zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“).

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 OSP) preskúmal rozsudok krajského súdu bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Navrhovateľ sa domáhal, aby mu ako doba služby v I. kategórii funkcií bola pre vznik nároku na starobný dôchodok ku dňu 11.10.2015 započítaná aj doba zvýšeného zápočtu 5 rokov, 6 mesiacov a 14 dní.

Podľa § 130 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. služba vojakov z povolania (ďalej len „služba“) sa zaraďuje do I. alebo II. kategórie podľa druhov vykonávaných funkcií.

Podľa § 130 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. ministri národnej obrany a vnútra Československej socialistickej republiky a ministri spravodlivosti republík vo svojej pôsobnosti určujú, ktoré funkcie sa zaraďujú do I. kategórie a ako sa toto zaradenie uskutočňuje. pritom môžu určiť, v akom rozsahu sa započítava doba služby výkonného letca a doba výkonu funkcií osobitnej povahy alebo osobitného stupňa nebezpečnosti do doby zamestnania.

Podľa § 177 ods. 5 zákona č. 100/1988 Zb. v znení účinnom do 30.04.1990 Federálne ministerstvá národnej obrany a vnútra a ministerstvá spravodlivosti republík vo svojej pôsobnosti ustanovia podrobnosti na vykonanie tohto zákona vyplývajúce z osobitostí služby v ozbrojených silách.

Vestník Federálneho ministerstva vnútra, ročník 1988, čiastka 8 z 30.09.1988 obsahuje nariadenie ministra vnútra ČSSR č. 8 ze dne 30. září 1988 k provedení některých ustanovení zákona o sociálním zabezpečení (ďalej len „nariadenie ministra vnútra č. 8“), vydané podľa § 177 ods. 5 zákona č. 100/1988 Zb..

Druhá hlava nariadenia ministra vnútra č. 8 má názov „Kategorie funkcí“, týka sa vykonávania § 14, 130 a 170 zákona a § 167 vyhlášky č. 149/1988 Zb. a pozostáva z článkov 5 až 11.

Podľa čl. 11 nariadenia ministra vnútra č. 8 do doby zamestnania a doby služby v ozbrojených silách, s výnimkou doby služby rozhodnej pre zvýšenie nároku na starobný dôchodok podľa § 23 zákona, sa doba výkonu funkcie výkonného letca a výkonu funkcií osobitnej alebo osobitného stupňa nebezpečnosti (čl. 10 ods. 1 a 2) započítava v rozsahu a za podmienok ustanovených v písm. a/ až g/ tohto článku.

Z potvrdenia o zamestnaní zo dňa 05.12.1989, ktoré vydal PS Útvar 5947 Bratislava, navrhovateľ bol v tomto útvare zamestnaný od 01.10.1978 do 30.06.1989 a „podľa zákona č. 100/1988 Zb., § 130 ods. 1 sa menovanému táto doba započítava ako doba zamestnania v I. pracovnej kategórii. Podľa vestníka FMV ČSSR, čiastka 8/88, čl. 11 je menovanému priznaný zvýšený zápočet za výkon funkcií zvláštnej povahy v celkovej dobe 5 r. 6 m. 14 dní. Menovaný vykonával vojenskú základnú službu v dobe od 01.10.1977 do 30.09.1978. Táto doba sa započítava pre dôchodkové zabezpečenie ako zamestnanie v I. pracovnej kategórii.“

Ak teda navrhovateľovi bol priznaný zvýšený zápočet doby služby za výkon funkcií zvláštnej povahy v celkovej dobe 5 r. 6 m. 14 dní podľa článku 11 nariadenia ministra vnútra ČSSR č. 8, obsiahnutého vo vestníku FMV ČSSR, potom je potrebné do doby zamestnania vykonávanej v I. kategórii funkcií započítať aj túto dobu. Ani pri takomto započítaní však navrhovateľ pred 01.07.2002 nespĺnil podmienku minimálne 20 rokov služby pre vznik nároku na priznanie starobného dôchodku podľa § 132 zákona č. 100/1988 Zb.; uvedené ustanovenie sa od 01.07.2002 na sociálne zabezpečenie policajtov a vojakov nepoužije (§ 143a zákona č. 100/1988 Zb.).

Podľa § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. ako zamestnanie zaradené do I. (II.) pracovnej kategórie sa za dobu pred 01.01.2000 hodnotí služba vojakov z povolania (§ 129) zaradená do I. (II.) kategórie funkcií, ak nevznikol nárok na dôchodok podľa piatej časti tohto zákona. Služba zaradená do I. kategórie funkcií sa v týchto prípadoch hodnotí ako zamestnanie I. pracovnej kategórie uvedené v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/.

Podľa § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan má nárok na starobný dôchodok, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

- a) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ alebo najmenej 10 rokov v takom zamestnaní v uránových baniach,
- b) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/, ak bol z tohto zamestnania prevedený alebo uvoľnený z dôvodov uvedených v § 12 ods. 3 písm. d/ a e/,
- c) 55 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/,
- d) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 20 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. i/ až l/.

Navrhovateľ nepreukázal a ani netvrdil, že by spĺňal podmienky ustanovené v § 21 ods. 1 písm. b/ zákona č. 100/1988 Zb. a ani so zvýšeným zápočtom nezískal 20 rokov doby služby v I. kategórii funkcií (I. pracovnej kategórii), takže nespĺnil podmienky vzniku nároku na starobný dôchodok podľa § 21 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb..

Podľa § 174 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. občan, ktorý vykonával pred 01.01.2000 zamestnanie I. pracovnej kategórie, prípadne službu I. alebo II. kategórie funkcií, má po 31.12.1999 nárok na starobný dôchodok tiež, ak bol zamestnaný najmenej 25 rokov a dosiahol vek aspoň:

- a) 56 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 14 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 19 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 19 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- b) 57 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 13 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 9 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 18 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 18 rokov v službe I. kategórie funkcií,
- c) 58 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 12 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/ prípadne 8 rokov, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 16 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až h/ alebo 16 rokov v službe I. kategórie funkcií alebo 17,5 roka v službe II. kategórie funkcií, alebo
- d) 59 rokov, ak bol zamestnaný najmenej 11 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. a/, prípadne 7,5 roka, ak ide o také zamestnanie v uránových baniach, alebo 15 rokov v zamestnaní uvedenom v § 14 ods. 2 písm. b/ až l/ alebo 15 rokov v službe I. alebo II. kategórie funkcií.

Podľa § 174 ods. 2 zákona č. 100/1988 Zb. podmienkou vzniku nároku na starobný dôchodok podľa odseku 1 je, že zamestnanie I. pracovnej kategórie alebo služba I. alebo II. kategórie funkcií trvali k 31.12.1999; za zamestnanie sa na tieto účely považujú i náhradné doby a doby uvedené v § 5 ods. 1 a v § 6 ods. 1 nariadenia vlády Československej socialistickej republiky č. 117/1988 Zb..

Ustanovenie § 174 je zaradené v desiatej časti zákona č. 100/1988 Zb. od 01.06.1992, je ustanovením prechodným, upravujúcim nároky z I. a II. pracovnej kategórie a I. a II. kategórie funkcií po 31.12.1999. Toto ustanovenie malo v dôsledku zániku zaraďovania zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie po 31.12.1999 za cieľ odstrániť tvrdosť zákona spočívajúcu v nemožnosti splnenia podmienok podľa § 21 tohto zákona po 31.12.1999 a zachovať zamestnancom, ktorí vykonávali zamestnanie zaradené do I. pracovnej kategórie podľa § 14 ods. 2 zákona, resp. v I. a II. kategórii funkcií, skorší vznik nároku na starobný dôchodok pri nižšej dobe zamestnania v tejto kategórii ako vyžaduje ustanovenie § 21 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb.. Podmienku, aby také zamestnanie trvalo do 31.12.1999 preto nemožno podľa názoru odvolacieho súdu považovať za diskriminačnú. Navrhovateľ navyiac skončil zamestnanie zaradené do I. kategórie funkcií už pred 01.06.1992, dňom 30.06.1989.

Keďže zamestnanie navrhovateľa v I. kategórii funkcií netrvalo do 31.12.1999, nespĺňa zákonné podmienky pre vznik nároku na starobný dôchodok ani od dovŕšenia veku 58 rokov podľa § 174 ods. 1 písm. c/ zákona č. 100/1988 Zb..

Z uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok krajského súdu potvrdil.

O trovách konania odvolací súd rozhodol podľa § 246c ods. 1, § 224 ods. 1, § 250l ods. 2 a § 250k ods. 1 OSP tak ako je uvedené vo výroku tohto rozsudku, lebo navrhovateľ v odvolacom konaní nebol úspešný.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.